

ARVAMUS

Haridusvõrku hakkab korrastama komisjon

KÜLLE VIKS

Türi vallavalitsuse haridusspetsialist

Detsember 2008 on ühel pool ning vallavolikogu oma seisukoha Türi valla koolivõrgu ümberkujundamise suhtes välja öelnud.

Nii novembris kui detsembris oli nii volikogul endal kui ka volikogu komisjonidel ning teistel asjaomastel organitel ja ka koolirahval endal võimalik senitehtu suhtes arvamust avaldada ning meelsust väljendada.

Kui veel sügisel tekitas mõte ümberkorraldustest trotsi, kõhkliks ja muremõtteid, siis detsembrikuseks volikogu istungiks oli tehtud analüüside põhjal ning avalikustatud riikliku koolivõrgu korrastamise kava „toel“ emotsioon jah-tunud ning uued küsimused keelele.

Mis siis volikogus kõlama jäi? Eelkõige läbiv seisukoht, et muudatused Türi valla haridusvõrgus on siiski mõõda-pääsmatuid ning veendumus, et ümberkorralduste käigus peab sündima midagi tõhusamat ja kvaliteetsemat. Enne volikogu istungit palusin ka kõigil kooli-juhtidel oma kollektiiviga tekkinud olukorda arutada ning volikogule enda (kollektiivi) seisukohad teada anda.

Pakutud võimaluse kasutas ära kolm kooli: mõlemad linna gümnaasiumid ja Kabala põhikool.

Gümnaasiumide inimesed olid seda meelt, et gümnaasiumihariduse andmine Türi vallas peab igal juhul jätkuma ning riigi reformile loobumise võitu anda ei tohiks. Kabala kooli inimesed annavad endale aru, et ühel päeval õppeasutus sellisel kujul loomulikku surma sureb, kuid soovivad mõne õppeaasta veel selles koosseis

te arv ja volituste aeg.

Ettevõtmine on töömahu-kas, komisjoni liikmed peavad sellega tegelema põhitöö kõrvalt ja valla hariduse valdkonna arengukava projekt peaks valmis olema 2009. aasta juuniku lõpuks. Volikogusse esimesele lugemisele peaks projekt jõudma augustis ning soovitatavalt kinnitatud septembris 2009. Seetõttu algavad komisjoni volitused ametlikult jaanuarikuu lõpus, kui volikogu koosseisu ning ülesanded otsusega kinnitab ning lõpevad septembris, kui valdkondlik arengukava vastu võetud saab. Komisjoni pädevuses on laiemalt sõnastades valla haridusvõrgu ümberkorralduste kirjeldamine koos kõigi tegevustega ning uute õppeasutuste teoreetiline loomine koos sinna juurde kuuluvate selgitustega ja arutustega.

Järjekordne komisjon, ohkate... Mis teha – põhjalike ümberkorralduste ettevalmistamine, valla hariduskontseptsiooni väljatöötamine ning arengukava koostamine ei ole kindlasti ühe inimese näputöö. Valla arengukava kinnitamine ja muutmine on vallavolikogu ainupädevuses ning seetõttu on loogiline, et töögrupp moodustatakse volikogu komisjonina. Samuti eeldab igasugune arenguvisionide seadmine kokkulepet ja kokku saavad omavahel leppida erinevad osapooled.

Kurbloolisus on aga see, et loodav töögrupp peab oma ettepanekud tegema abstraktses ja tänamatutes tingimustes, kuna riiklik koolivõrgu reform ripub pea kohal, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõu ei ole veel riigikogusse esimesele lugemisele jõudnud ning riigipoolsed tingimused, millega muudatuste tegemisel arvestada, äärmiselt ebaselged ja Türi valla jaoks ebamugavad. Seetõttu on juba ette selge, et mingi osa töögrupi tegemist võib minna vett vedama ja

midagi tuleb ümber teha, kuid sellele vaatamata peab tingimusteta tingimustes tööd alustama – moel või teisel tuleb parim lahendus leida.

Kui Kabala kooli reorganiseerimise puhul tuleb eelkõige lähtuda sellest, et ümberkorralduste tulemusena peavad piirkonna lapsed ikkagi haritud saama ning hinnata tuleb ka kooli võimaliku sulgemise mõju piirkonnale, siis Türi linna koolide puhul tuleb kõigepealt anda hinnang senisele ning vaadelda, millest vanast tuleks loobuda mille uue nimel. Kui senisele tegevusele ja väljundile on hinnang antud, siis tuleb tuleb töögrupil kirjeldada uus oodatav kvaliteet, mis on kogu uue ettevõtmise alus. Kvaliteedi kirjeldamine on kõige raskem töö, kuna kvaliteedi mõiste on juba oma olemuselt abstraktne ja siiralt subjektiivne ning seetõttu saab väljenduda ainult ettenägelikus kompromissis.

Kokkuvõtlikult väljendudes tuleb valla arengukava koostamisel määrata kindlaks uute (tekkivate) õppeasutuste missioon ehk miks need organisatsioonid üldse ellu kutsutakse, vision ehk nende tulevikuseisundite kirjeldus ning strateegia ehk visiooni saavutamise plaan.

Kahju on, et riik on kuidagi liiga äkki välja pakkunud riikliku koolivõrgu reorganiseerimise kava, kuid serveerib seda inimestele kirelt ja ebaselgelt. Nagu ka volikogu sõnavõttudest nähtus, on selline plaan inimesed järjekordselt ärevusse ajanud ning endalt küsima pannud, et mis siis nüüd ühtäkki nii korrast ära on, et nõnda järsku vaja muutama hakata. Tõepoolest – õpilaste arvu vähenemine tingib loogilise vajaduse muudatusteks, kuid signaalid, mida riik välja saadab ja millega oma otust põhjendab, on vastandlikud. Kõigepealt selgitati, et kindlalt eraldatakse põhikool

gümnaasiumist ja sisult see reform just eelkõige gümnaasiumide reform ongi. Sellele järgnes väide, et üldkeskharidust ja kutsekeskharidust vaadeldakse edaspidi integreeritult ja õpekavaarendus viib selleni, et ühelt haridusastmelt ja -tasemelt teisele liikumine on lihtne ja mugav. Järgnes suhteliselt räige väljütlemine, et gümnaasiumisse on asja ainult neil, kes kindlalt kõrgkooli edasi õppima lähevad ja ülejäänud otse põhikoolist kutseharidust omandama. Kui viimastel aastatel on kutseõppeasutused oma õpekavaarenduses liikunud selle suunas, et paljudel õppekavadel on esmaseks vastuvõtutingimuseks baasharidusena üldkeskharidus, siis kuhu need lapsed ikkagi lähevad? Kas keegi on kuulnud midagi kutsehariduse reformist ning lugenud konkreetsetest sammudest, mis veenaksid eelnimetatud integreerituses? Ma ei halvusta siinkohal sugugi kutsekoole, vaid lihtsalt veenvalt mõjuks üleriigilise haridusvõrgu terviklikkus - st et nii üldharidust, kutseharidust kui kõrgharidust vaadeldaks ja arendataks terviklikult ning sellekohane ühine hinnamine oleks tunnetatav. Samuti on põhjargument, millega reformi põhjendatakse see, et reform on mõeldud hariduse kvaliteedi parandamiseks ning uuenenud ühiskond seab suurenenud ootused iga inimese isiklikule arengule. Aga mis praegusel hariduse kvaliteedil siis viga on ja missugused näitajad selle puudulikkust väljendavad? Ilmselt on sellised faktid haridus- ja teadusministeerimil ikka olemas, valgustav ja hariv oleks ju neist lugeda ning sellel teemal kaasa mõelda. Kenasti ning veenvalt arusaadavalt on enda sellekohaseid seisukohti väljendanud näiteks professor Marju Lauristin (Eesti Päevalehe veergudel) artiklis „Hariduse ideaalmaastik“.

Palju on räägitud elukestvast õppest ja tublist eestlasest, kes seda usku järgib. Siinkohal ajabki muigama totter paanika selle ümber, et tänapäeval tuleb üha rohkem kõrgharidusega inimesi kutsekooli ning riik peab tegema kõik endast oleneva, et sellist olukorda „vältida“. Ei tea, miks? Kes selle välja mõtles, et inimese haridustee ühesuunaline peab olema ja kui ta juba kõrgelt haritud on, siis kutsekooli uksi enam ei kuluta? Suur osa neist kõrgharidusega inimestest käib kutsekoolides hobiharidust omandamas, silmaringi laiendamas, ümber õppimas, endale uusi väljakutseid esitamas. See, et inimene ennast edasi otsib ja uusi väljundeid valib, on ju ainult positiivne - kas see mitte polegi elukestva õppe mõte?

Loodan tõesti, et oma reformidega ei kipu riik siiski inimese vaba tahet, eeldusi ja soove ette ära reguleerima ja inimese eest kaudselt otsustama.

Loomulikult on ka Türi valla haridusvisiooni kujundamine ning piirkonna lastele mitmekülgsete õppimisvõimaluste tagamine pigem kogukondlik südametunnistus kui ühe komisjoni ainu-pädevus.

Seetõttu soovitan nendel inimestel, kes valla laste haridusvõimaluste pärast viimasel ajal oma muret väljendanud, mitte lasta end häirida toorest meediamürast ning teha koostööd loodava töögrupi liikmetega. Töögrupi liikmete nimed saate teada 30. jaanuari Türi Rahvalehest, kui ilmub vallavolikogu istungi kokkuvõtte.

Esimesed võimalikud reaalsed muudatused valla koolivõrgus ei saa jõustuda enne 2010/2011. õppeaastat, senikaua jätkavad koolid nii, nagu täna.

Ettevõtluskonkurss

Türi valla parimate ettevõtete ja füüsilisest isikust ettevõtjate väljaselgitamiseks

Konkursi eesmärk on tunnustada Türi vallas tegutsevaid edukaid füüsilisest isikust ettevõtjaid ning äriühinguid, sh suur- ja väiketootjaid, talusid, põllumajandus- ja muid ettevõtteid. Konkursile võib esitada füüsilisest isikust ettevõtjaid ning äriühinguid, sh maaettevõtlusega (taime- ja loomakasvatussaaduste tootmine) tegelevad suur ja väiketootjad (talud ja põllumajandusettevõtted), alternatiivset suunda arendavad talud ja muud ettevõtted, kes tegutsevad Türi valla haldusterritooriumil ning kellel puuduvad või on ajatatud riiklike maksude võlgnevused konkursil osalemiseks mõeldud ankeedi esitamise hetkel. Välja selgitatakse parimad järgmistes kategooriates: Türi valla parim ettevõtte 2008, Türi valla parim talu 2008, aasta toetaja, parim kohalik toode või teenus ja kliendisõbralik ettevõtte. Kandidaadi võib konkursile üles seada iga isik (sh kandidaat ise) või asutus. Selleks tuleb Türi Vallavalitsusele esitada vormikohane ankeet hiljemalt 28. jaanuaril 2009. Konkursi kord ja ankeetid on kättesaadavad Internetis Türi valla veebilehel www.tyri.ee/ametlikud_teated/hanked_konkursid.

Lisateave: vallavalitsus@tyri.ee või telefonil 503 2228.

Türi Vallavalitsus

NÄDALA PILT

Türi Poistekooril on traditsiooniks saanud alustada uut aastat bowlingturniiriga. Võistlus toimus 7. jaanuaril kahes alagrupis. Vanematest poistest said medalid kaela: Rando Marrandi (I koht), Sergei Onegin (II koht), Kaarel Eelma (III koht). Noorematest poistest (pildil) võidutsesid: Henry- Markus Radala (I koht), Romet Luuk (II koht) ja Kaido Kivi (III koht). Selle hooaja eesmärgiks on pääsmine üldlalupeole. Detsembrikuus pidasime laulu-laagri koos Koeru ja Paide Gümnaasiumi poistega, juhendajaks dirigent Indrek Vijard. Täname Türi Ujulat, et pärast rasket proovi ujulas möllata saime. Aitäh Eesti Kultuurkapitalile toetus eest.

Ulvi Tamm

ULVI TAMM